

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

PSIHOLOGIJA
Izpitsna pola 2

- A) Naloge izbirnega tipa
B) Strukturirani eseji

Četrtek, 30. maj 2019 / 120 minut (20 + 100)

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik HB ali B, radirko in šilček.

Konceptna lista sta na perforiranih listih, ki ju kandidat pazljivo iztrga.

Kandidat dobi list za odgovore.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Rešitev nalog v izpitni poli ni dovoljeno zapisovati z navadnim svinčnikom.

Prilepite kodo oziroma vpisite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na list za odgovore).

Izpitsna pola je sestavljena iz dveh delov, dela A in dela B. Časa za reševanje je 120 minut. Priporočamo vam, da za reševanje dela A porabite 20 minut, za reševanje dela B pa 100 minut.

Izpitsna pola vsebuje 14 nalog izbirnega tipa v delu A in 4 esejske naloge, od katerih izberite in rešite 2, v delu B. V delu A je vsak pravilen odgovor vreden 1 točko, v delu B pa vsaka esejska naloga 15 točk. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 44, od tega 14 v delu A in 30 v delu B.

V preglednici z "x" zaznamujte, kateri nalogi v delu B naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prvi dve nalogi, ki ste ju reševali.

1.	2.	3.	4.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**.

V **delu A** naloge rešite tako, da obkrožite črko pred pravilnim odgovorom. Sproti izpolnite še **list za odgovore**. Vsaka naloga ima samo **en** pravilen odgovor. Naloge, pri katerih bo izbranih več odgovorov, in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

V **delu B** nalogi pišite v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z 0 točkami. Osnutka esejev, ki ju lahko napišete na konceptna lista, se pri ocenjevanju ne upoštevata.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 20 strani, od tega 3 prazne.

Konceptni list

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Konceptni list

5/20

Konceptni list

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Konceptni list

M 1 9 1 5 4 1 1 2 0 7

A) NALOGE IZBIRNEGA TIPA

1. Katera od navedenih trditev v zvezi s smermi v psihologiji **ne** drži?
 - A Psihoanaliza je vplivala tudi na filozofijo, umetnost, vzgojo, vedenjska psihologija je vplivala na proučevanje učenja.
 - B Vedenjska psihologija se zavzema izključno za objektivnost proučevanja, kognitivna psihologija poudarja tudi subjektivnost razumevanja sveta.
 - C Humanistična psihologija je empirično dokazala, da imamo ljudje svobodno voljo, vedenjska psihologija pa trdi, da je vse odvisno od vplivov okolja.
 - D Humanistična psihologija proučuje osebnostno rast in motivacijo človeka, kognitivna psihologija proučuje mišljenje in razvoj mišljenja.
2. V postopku izbire kandidatov za določeno delovno mesto je psiholog na osnovi standardiziranega postopka želel pri kandidatih ugotoviti njihovo ustvarjalnost, interes in vrednote. Pri tem je uporabil
 - A vprašalnik.
 - B psihološki test.
 - C strukturiran intervju.
 - D ocenjevalno lestvico.
3. Ko je mama med kuhanjem pogledala malo Majo, ki je gledala risanko, je opazila, da ima odprta in napeta usta in oči ter stisnjena v kot kavča strmi v ekran. Katero čustvo je verjetno doživljala Maja?
 - A Jezo.
 - B Pričakovanje.
 - C Strah.
 - D Presenečenje.
4. Katere od navedenih skupin osebnostnih značilnosti pri dijakih pozitivno vplivajo na njihovo ustvarjalnost pri pouku?
 - A Prilagodljivost, vztrajnost, inteligentnost.
 - B Samokritičnost, notranja motiviranost, praktičnost.
 - C Notranja motiviranost, prilagodljivost, radovednost.
 - D Inteligentnost, radovednost, neodvisnost.
5. Na katero primarno umsko sposobnost (po Thurstonu) se nanaša naloga, ki se glasi: »Podčrtajte besedi, ki imata podoben pomen: radoveden, iskriv, marljiv, zvedav, domiseln.«?
 - A Sposobnost, povezano z obsegom besednega zaklada.
 - B Sposobnost besednega razumevanja.
 - C Sposobnost usvajanja in ohranitve besednega gradiva.
 - D Sposobnost presojanja logičnih in miselnih odnosov.

6. Jaka kritizira vedenje svojega prijatelja, ker je ta ravnal drugače, kot so se dogovorili. Na kateri ravni moralnega presojanja po Kohlbergu je Jaka?

 - A Konvencionalni.
 - B Prekonvencionalni.
 - C Postkonvencionalni.
 - D Nekonvencionalni.

7. Ko doživljamo oviranost v motivacijski situaciji, govorimo o

 - A frustraciji.
 - B stresu.
 - C racionalizaciji.
 - D konfliktu.

8. Ko o nekom rečemo, da je družaben, govorimo o

 - A temperamentu.
 - B značaju.
 - C osebnostni čvrstosti.
 - D čustveni stabilnosti.

9. Reševanje problema s postopno analizo je smiselno, kadar

 - A nimamo ustreznega predznanja.
 - B rešujemo odprt problem.
 - C problem zahteva predvidevanje in načrtovanje.
 - D rešitev zahteva prestrukturiranje problema.

10. Kadar skušamo predvideti, kako se ob naravnih nesrečah odzivajo prebivalci na prizadetem območju, je naš cilj znanstvenega proučevanja

 - A opisovanje.
 - B napovedovanje.
 - C razlaga.
 - D spreminjanje.

11. Kaj je značilno za psihosocialni razvoj po Eriksonu med 6. in 12. letom?

 - A Razvija se volja, samostojnost in lastna izbira.
 - B Otrok je prodoren, postavlja si cilje, razvija se vest.
 - C Izrazita je težnja po obvladovanju, marljivost in vztrajnost pri delu.
 - D Otrok ugotavlja, kdo je, kaj zmore, preizkuša različne vloge.

M 1 9 1 5 4 1 1 2 0 9

12. Katera od spodnjih trditev **ni** ustrezna?
- A Normalna porazdelitev je lahko asimetrična v levo ali v desno.
 - B Modus pokaže najpogostejšo vrednost in nobene druge.
 - C Pri računanju mediane upoštevamo le vrednost v sredini ranžirne vrste.
 - D Pri izračunu aritmetične sredine so upoštevane tudi skrajne vrednosti.
13. S testom inteligentnosti so pri kandidatih med drugim preizkušali, koliko številk v nizu si lahko zapomnijo. Kateri faktor inteligentnosti po Thurstonu so merili na ta način?
- A Zaznavni faktor.
 - B Številski faktor.
 - C Spominski faktor.
 - D Faktor sklepanja.
14. Starši želijo, da bi se Andraž vpisal na gimnazijo, toda on se želi vpisati na srednjo gradbeno šolo. Staršema je odločno in mirno povedal, da bo razmislil tudi o njunem predlogu, toda meni, da se mora odločiti sam. Katera oblika proindividualnega vedenja je razvidna iz Andraževega odziva?
- A Egoizem.
 - B Sebičnost.
 - C Tekmovalnost.
 - D Asertivnost.

B) STRUKTURIRANI ESEJI**1. naloga**

Del sprememb človekove osebnosti nastane zaradi učenja. Med najbolj enostavne oblike učenja sodita klasično in instrumentalno pogojevanje. Vsako od navedenih oblik učenja opišite s po dvema značilnostma ter poimenujte še eno oblik učenja. Dve obliki učenja ponazorite s primeroma naučenega vedenja predšolskega otroka ter razložite, kako se je takšno vedenje oblikovalo. Presodite in utemeljite razloge, ki vodijo v učenje neustreznega vedenja, ko gre za enostavne oblike učenja (skupaj tri presoje z utemeljitvami).

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

M 1 9 1 5 4 1 1 2 1 1

11/20

2. naloga

Načela zaznavne organizacije nam omogočajo, da čutne informacije organiziramo v smiselne celote. Navedite in opišite tri načela zaznavne organizacije. S tremi primeri ponazorite, kako lahko ta načela uporablja vrtnar v parku pri zasaditvi rastlin, in pri vsakem primeru razložite, kako je z uporabo načela vrtnar ustvaril določen učinek. Presodite in pojasnite tri psihološke dejavnike, ki lahko vplivajo na to, kako bodo zasaditve v parku zaznavali obiskovalci.

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

M 1 9 1 5 4 1 1 2 1 3

13/20

3. naloga

Freud je razlagal dinamične odnose znotraj duševnosti z delovanjem delov strukture duševnosti. Poimenujte in opišite te dele. Razložite dinamične odnose med posameznimi deli strukture duševnosti in s primerom ponazorite, kako bi se odražalo delovanje posameznega dela pri dijaku, ki med poukom opazuje sošolko, v katero je zaljubljen. Presodite in pojasnite, kako se kaže prevladovanje posameznih delov strukture duševnosti v obnašanju posameznika (za prevladovanje vsakega dela strukture po ena presoja s pojasnitvijo).

M 1 9 1 5 4 1 1 2 1 5

15/20

4. naloga

V medosebnih odnosih imajo pomembno vlogo stališča. Opredelite jih in navedite njihove komponente. Na dveh primerih ponazorite stališče mladostnika do nudenja pomoči (en primer pozitivnega stališča in en primer negativnega stališča). V primerih naj bodo jasno razvidne in poimenovane vse tri komponente stališč. Presodite vpliv treh različnih dejavnikov socializacije na razvoj stališč. Presoje tudi utemeljite.

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

M 1 9 1 5 4 1 1 2 1

17/20

Prazna stran

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

Prazna stran

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.